

2001-03-27

Näringsdepartementet

Yttrande över slutbetänkandet Individuellt kompetenssparande – med start 2002 (SOU 2000:119)**1 INLEDNING**

Sveriges riksbank har beretts tillfälle yttra sig över rubricerade betänkande. Riksbanken vill inledningsvis hänvisa till sitt yttrande över utredningens delbetänkande, som avgavs den 18 augusti 2000 (vårt dnr 2000-809-DIR). I allt väsentligt kvarstår Riksbankens uppfattning och kritik mot det nu föreslagna systemet för individuellt kompetenssparande.

2 RIKSBANKENS SYNPUNKTER**2.1 Allmänt om förslagen**

Riksbanken kan inledningsvis konstatera att utredningens valt att inte ordentligt pröva om de föreslagna medlen för att uppnå en stärkt individuell kompetensutveckling verkligen är ändamålsenliga, något som Riksbanken föreslog i sitt tidigare yttrande. Det är enligt Riksbankens uppfattning en avgörande brist i utredningen att den valt att avstå från en mer omfattande analys av dessa frågeställningar, som är av stor betydelse för Sveriges framtida tillväxtförutsättningar. Riksbanken anser att de åtgärder som skulle komma att öka viljan till vidareutbildning främst är sådana som ökar värdet av utbildningsinsatser för den enskilde. Betydelsen av skattesystemet för den enskildes avkastning av studier har inte behandlats av utredningen trots att det är en viktig faktor för valet av utbildning.

2.2 Selektiva sparstimulanser

Riksbanken framförde i sitt tidigare yttrande över utredningens delbetänkande kritik mot förslagen som innehåller selektiva sparstimulanser, även om Riksbanken delar uppfattningen att fortbildning kan behöva stödjas på olika sätt. Riksbanken anser det vara klart att sådana selektiva åtgärder på sparandemarknaden ger upphov till snedvridningseffekter och totalt sett en försämrad resursanvändning i

ekonomin. Riksbanken har också noterat att övriga remissinstanser inom det finansiella området framfört likande synpunkter. Utredningens resonerar om dessa frågor i betänkandet (s 122) men gör inte något försök till en mer fullödig analys av dessa frågor. Riksbanken ser det som beklagligt att en sådant synsätt inte tillförts utredningen.

På en punkt har utredningen sökt vägar att minska de snedvridningar som det nya systemet kan ge upphov till genom att föreslå möjligheter till en användning av sparmedlen för andra ändamål än kompetensutveckling. Riksbanken kan inte se annat än att denna möjlighet ytterligare stärker de negativa dragen i systemet. Det blir nu möjligt för den enskilde att öppna ett sparkonto, få insättningar med skattesubvention från arbetsgivaren och låg avkastningsskatt, för att vid behov använda medlen för annat ändamål än det avsedda. Rimligen bör detta leda till ökade kostnader för staten, utträngning av andra sparformer och låg precision i åtgärderna relativt målen.

2.3 Övrigt

På en punkt har utredningen gjort en positiv anpassning av sina tidigare förslag. Sparandet i det föreslagna systemet föreslås nu ske genom de redan etablerade sparinstituterna. Någon särskild statlig sparorganisation föreslås inte byggas upp. Riksbanken menar ändå att det borde prövas om det inte skulle gå att undvika att inrätta även den föreslagna IKS-styrelsen för det nya systemet. Det borde vara möjligt att pröva om inte redan befintliga myndigheter som Riksgäldskontoret eller Premiepensionsmyndigheten kunde ges de myndighetsuppgifter som föreslås.

Beslut i detta ärende har fattats av vice riksbankschef Villy Bergström efter föredragning av Björn Hasselgren.

Villy Bergström

Björn Hasselgren